

مجلس کماکان مشغول طرح‌های بی‌فرجام است؛

قانونگذاری در خلأ آگاهی از قانون

محبویه ولی

ظاهرا دست بهارستان برای سر و سامان دادن به وضع موجود و نظارت و قانونگذاری با ابزار موجود چنان ناتوان است که برای عرض اندام رو به بدعت‌گذاری‌های عجیب و غریب آورده‌است.

تازه‌ترین نمونه آن هم طرحی است که طی چند روز گذشته موج انتقادات توام با حیرت و شگفتی را به سوی مجلس روان کرده‌است. البته طرح مذکور ایده ناب! مجلس یازدهم نیست. در مجلس دهم نیز نمایندگان موضوع ممنوع‌الخروجی مسئولان نظام را مطرح کرده بودند که نافر جام ماند.

حالا که مجلس یک‌دست‌تر از مجلس پیشین است، این طرح با قوت و قدرت بیشتری به جریان افتاده تا سرپوشی باشد بر ضعف مجلس برای قانونگذاری و نظارت.

هفته گذشته جلال رشیدی کوچی، عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای تهیه طرح یک فوریتی ممنوعیت خروج مسئولان و مدیران نظام پس از اتمام مسئولیت تا سپری شدن مراحل قانونی خبر داد. او در توثیراتی خبر را مطرح و بعد هم اضافه کرد که این طرح با قید یک فوریت تنظیم و به هیأت رئیسه ارسال شده‌است. این نماینده مجلس

این را هم تصریح کرد که طرح به دنبال صیانت و حفاظت از بیت‌المال مسلمین و مسئولین و مدیران ارشد نظام است.

شش ماده و یک تبصره

چند روز بعد جزئیات این طرح منتشر شد. مشخص شد که شش ماده دارد. ماده اول می‌گوید: «مدیرانی شامل این طرح می‌شوند که در آیین‌نامه ذیل اصل ۱۴۲ قانون اساسی یا همان آیین‌نامه ثبت اموال مسئولین اسامی آنها ذکر شده‌است.»

بر اساس ماده دوم بازه زمانی انجام این طرح در یک سال آخر مسئولیت اشخاص حقوقی و تا سه سال بعد از اتمام مسئولیت آنهاست. مطابق ماده سه، افرادی که شامل ماده یک هستند، باید ضمن شفاف‌سازی و ثبت اموال در سامانه ثنا قوه قضاییه، از هر گونه فروش و خروج اموال خود از کشور خودداری کنند.

ماده پنج تصریح می‌کند اموالی که در این طرح باید مورد بررسی قرار گیرد، همان اموالی است که در آیین‌نامه ثبت اموال مسئولین یا همان ذیل اصل ۱۴۲ قانون اساسی آمده‌اند.

ماده چهار خروج شخص مسئول را منوط به اجازه نهادهای نظارتی و امنیتی یعنی قوه قضاییه، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه و اطلاعات نیروی انتظامی کرده‌است.

در نهایت ماده شش تأکید می‌کند

که اولویت اجرای این طرح با افرادی است که دارای دو تابعیت هستند یا افرادی که خویشاوندان نزدیک آنها در خارج از کشور به سر می‌برند.

طرح مذکور یک تبصره هم ذیل ماده چهار دارد که می‌گوید: «در صورت ضرورت برای خروج از کشور آن شخص باید با هماهنگی کامل و اجازه کتبی از نهادهای نظارتی و روشن بودن اهداف سفر و تاریخ رفت و برگشت سفر مذکور انجام داده تا بعد از پایان مدت ممنوعیت خروج از کشور و رسیدگی به اموال آنها، از موضوع این طرح خارج شود.»

«رای خوبی» که رد می‌شود

تا سه روز پیش ۴۲ نماینده این طرح را امضا کرده بودند. الیاس نادران، مالک شریعتی، جواد نیک‌بین، ابوالفضل ابو ترابی، محسن پیر هادی، احسان قاضی‌زاده هاشمی، ابوالفضل عمویی و مجتبی توانگر شماری از آنها هستند.

از آنجایی که چنین طرحی در مجلس قبل نیز با جدیت دنبال می‌شد، یک سوال بسیار مهم درباره هدف آن مطرح است. جلال رشیدی کوچی که خود طراح این طرح است درباره آن گفته است: «برخی آقایان که مسئولیت دارند اقدام برخی کشورها را اخذ می‌کنند بدون اینکه کسی چیزی از این موضوع بداند. برای مثال یک نیروی نظامی زمانی

خوبی» در صحن بی‌سارود، نکته مهم این است که آن «رای خوب» بیهوده و بی‌فرجام خواهد بود چرا که شورای نگهبان چنین طرحی را نخواهد پذیرفت.

ایرادات حقوقی حقوقدانان

طی چند روزی که از انتشار جزئیات این طرح گذشته، آنچه بسیار مورد تأکید قرار گرفته بی‌اطلاعی بهارستانی‌ها از قانون و صرف وقت مجلس برای طرح‌هایی است که در مغایرت با قانون اساسی هستند. ایرادی که مطرح می‌شود این است که ممنوعیت خروج از کشور در واقع نوعی سلب حق شهروندی تلقی می‌شود. از سوی دیگر چنین ممنوعیتی مستلزم دستور قاضی است. از این رو با توجه به اینکه شورای نگهبان وظیفه تطبیق مصوبات مجلس با شرع و قانون اساسی را دارد، طرح مذکور راد خواهد کرد.

همین اشکالات حقوقی، طرح مجلس را با انتقادات بسیار مواجه کرده‌است. نعمت احمدی، حقوقدان یکی از همین منتقدان است که می‌گوید: «آقایان با طرح کارشناسی نشده حیثیت و آبروی کشور را در دنیا می‌برند چرا باید مسئولین را ممنوع‌الخروج کنیم؟»

او می‌افزاید: «مجلس باید لوابیح قانونی بنویسد. این لوابیح با لوابیح قضایی هستند که قوه قضاییه بعد از کارهای کارشناسی آنها را به مجلس می‌فرستد و لوابیحی هستند که قوه مجریه با کار کارشناسی آنها را می‌فرستد، اینکه نمایندگان مجلس از حق خود یعنی طرح استفاده می‌کنند، صحیح است ولی طرح‌های اخیر عموماً خام هستند و کار کارشناسی شده بر آنها انجام نگرفته است و چند نماینده با هم تصمیم گرفته‌اند تا قانونی، تصویب شود.»

روزنامه جمهوری اسلامی نیز در واکنش به همین طرح نوشته است: «این طرح، از یکطرف با قانون اساسی که درباره احاد شهر و ندان، اصل بر ائت را جاری می‌داند منافات دارد، از طرف دیگر و هن مسئولین نظام و خود نظام است و مهم‌تر اینکه هیچ مبنای عقلی و منطقی ندارد. سخن گفتن از چنین طرحی، پایین آوردن شأن مجلس را به همراه دارد، صادر کردن حکم کلی برای تمام مسئولین، از عجایبی است

آنچه پس از طرح ممنوع‌الخروجی مسئولان بسیار مورد تأکید قرار گرفته بی‌اطلاعی بهارستانی‌ها از قانون و صرف وقت مجلس برای طرح‌هایی است که در مغایرت با قانون اساسی هستند. بزرگترین ایرادی که مطرح می‌شود این است که طرح مذکور در واقع نوعی سلب حق شهروندی است

که در هیچ نقطه‌ای از جهان سابقه ندارد و با روح احکام اسلامی در تضاد است.»

این روزنامه همچنین با تأکید بر اینکه نمایندگان نباید مرتکب کاری شوند که به اعتبار مجلس لطمه وارد شود، یادآورد می‌کند که «حرمت امام‌زاده‌را متولی باید حفظ کند.»

نتیجه هیجانات سیاسی

در این بین اما آنچه بیش از همه اهمیت دارد، این است که مجلس به عنوان یک نهاد نظارتی همانطور که از برخورد با مدیران نالایق در حال حاضر عاجز است، زمانی که این مدیران ممنوع‌الخروج باشند نیز همچنان عاجز خواهد بود. در واقع ممنوع‌الخروجی مسئولان نظام، صرفاً یک محرومیت مغایر با قانون است که کمکی هم به پیشبرد اهداف و عملکرد مجلس نمی‌کند. از این رو به نظر می‌رسد صرفاً طرحی است برای مبارزه هیجانی با طیفی از مدیران که جناح مقابل از آنها به عنوان غرب‌زده یاد می‌کند و حال قصد دارد با ترساندن این طیف از ممنوع‌الخروجی، آنها را از مناصب مدیریتی دور کند و یا پوست خربزه زیر پایشان بیندازد.

اما گذشته از اینها، فرض را که بر نیت صواب نمایندگان بگذاریم، باز هم باید گفت پرداختن به طرحی که پشتوانه علمی و حقوقی ندارد و احتمال رد شدن آن از سوی شورای نگهبان بالاست، در واقع به منزله مشغولیت اعضای بهارستان به هجویاتی است که مجلس‌را از وظایف اصلی خود بازمی‌دارد.

روی موج کوتاه

واکنش جواد لاریجانی به احتمال بازگشت آمریکایا به برجام:

اما مگر علاف آن‌ها هستیم؟

محمدجواد لاریجانی، دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه در زمان آملی لاریجانی و معاون وزارت خارجه در دهه ۶۰، در واکنش به احتمال بازگشت آمریکا به برجام گفت: یک نکته مهم وجود دارد و این است که هروقت آقایان برگردند ما هم برمی‌گردیم مثل اینکه ما خیلی معطلیم، یعنی ما را شش، هفت سال علاف کردند و حالا ما چند قدم مختصر برداشتیم و هر وقت برگردند ما باید برگردیم؟ چرا همچنین حرفی می‌زنید؟ اما مگر علاف آن‌ها هستیم؟ اما مگر مسخره آن‌ها هستیم؟ غلط کردند بیرون رفتند؛ ما هرگز نباید برگردیم. باید تمام تعهداتمان را تعلیق کنیم.

■ ■ ■

اظهارات جنجالی احمدی‌نژاد درباره «حجاب اجباری»

محمود احمدی‌نژاد طی گفتگویی در پاسخ به اینکه قانون الزام به حجاب اجباری را چگونه می‌بینید، گفت: قانون، یک قرارداد اجتماعی است. اگر مجلس یک قانونی گذاشته و اکثریت جامعه می‌گوید من قبول ندارم، شما می‌توانی بگویی من به هر قیمت اعمال می‌کنم؟! اوی در واکنش به اینکه گفته می‌شود مهم نیست مردم چنین قانونی را بپذیرند یا نه، افزود: به محض اینکه مجلسی این حرف را بزند خودش فاقد مشروعیت شده‌است. وی همچنین ادامه داد: اولاً پذیرش دین با پذیرش حکومت جمهوری اسلامی دواست. ثانیاً، اصلاً یک نفر قبلاً رای داده به جمهوری اسلامی اما الان می‌گوید این شکل را نمی‌خواهم. این فرد حقی دارد یا ندارد؟! یعنی می‌گویند تو از حق ساقط شدی؟! ■ ■ ■

توصیه توثیری کواکبیان به

کاندیداهای نظامی

مصطفی کواکبیان، دبیر کل حزب مردم سالاری و نماینده سابق مجلس در توثیری نوشت: «کاندیداهای نظامی» در ۱۲ دوره انتخابات ریاست جمهوری شناسی برای پیروزی نداشته‌اند؛ امامیه نظامیان می‌گویم؛ لطفاً پس از استعفا از سمت خودو با تعهد به عدم بازگشت به شغل قبلی بدون استفاده از «هکانات بیت‌المال» حتماً یک حزب سراسری تشکیل دهید؛ آنگاه وارد این مصاف شوید تا مفهوم واقعی مردم‌سالاری تحقق یابد. ■ ■ ■

اظهارات تازه کلاتری برایش

در دسر ساز شد

حسینعلی حاجی دلیگانی، عضو هیأت رئیسه مجلس گفت: اظهارات اخیر رئیس سازمان محیط زیست درباره امام خمینی (ره) جای تأسف دارد و ما در مجلس از طریق ابزارهای نظارتی به این موضوع رسیدگی می‌کنیم. وی با بیان اینکه این اظهار نظر کلاتری نباید بی‌پاسخ باقی بماند، افزود: «چندی پیش دیدیم که در سازمان محیط زیست از بخش‌های نظامی ما جاسوسی می‌شد و امروز هم شاهد این گونه اظهار نظرها هستیم که این مسائل گویا با هم مرتبط هستند.» گفتنی است این واکنش‌ها مربوط به اظهارات کلاتری در یکی از مصاحبه‌های اخیر خود است که در آن گفته‌است: «امام خمینی فرزندانخلف آمریکاست.» ■ ■ ■

سیداشرفی خبر داد:

تشکیل کمیته تعقیب و ردیابی

متهمان پرونده ترور سردار سلیمانی

سیداشرفی، بازپرس ویژه رسیدگی به پرونده ترور سردار سلیمانی در نشست نشست پیگیری و بررسی ابعاد حقوقی ترور سردار شهید حاج قاسم سلیمانی و هم‌زمان ایشان، از تشکیل کمیته تعقیب و ردیابی متهمان پرونده این ترور در دادسرای تهران خبر داد و گفت: مشخصات ۴۵ نفر از متهمان آمریکایی که در این امر نقش داشتند ارائه‌شد و نسبت به صدور حکم بازداشت بین‌المللی متهمان از طریق سازمان پلیس بین‌الملل اقدام لازم صورت پذیرفت؛ اما متأسفانه از صدور حکم بازداشت متهمان امتناع کردند. ■ ■ ■

فراخوان وزارت کشور درباره شیوه

برگزاری انتخابات در شرایط کرونا

روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت کشور با توجه به برگزاری چهار انتخابات مهم در خرداد ۱۴۰۰، در فراخوانی از دانشگاهیان، فعالان سیاسی، حزبی و رسانه‌ای دعوت کرد تا دیدگاه‌ها و پیشنهادها را خود را در ارتباط با تعهدات حقوقی و اجرایی برگزاری انتخابات ۱۴۰۰ در شرایط شیوع ویروس کرونا ارائه کنند. صاحبان اندیشه و تجربه در این عرصه، می‌توانند نظرات خود را حداکثر تا پایان آذرماه به نشانی pr@moi.ir و یا از بخش پیش‌بینی شده در پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت کشور به آدرس www.moi.ir ارسال کنند.

طی آن ۸ نفر از هموطنان (شامل اساتید دانشگاه و فعالین مقابله با تحریم‌ها) در مقابل ۶ زندانی خارجی در ایران آزاد شده‌اند.

در طول تقریباً یک سال گذشته وزارت امور خارجه حداقل پنج مورد تبادل زندانیان را با کشورهای آمریکا (دو نوبت)، فرانسه، تایلند و استرالیا (دو نوبت) انجام داده و

نوعی مهار و کنترل کند. این دیپلمات‌پیشین کشورمان با بیان اینکه در همین چهار چوب بایدن برای جلب اعتماد ایران، باید تحریم‌های یکسویه که از سوی ترامپ علیه تهران وضع شده را

جزئیات تبادل زندانیان ایرانی و استرالیایی

داشتیم که از سه هموطن عزیز خوداستقبال نمایم. پس از ورود این سه نفر و ابراز اطمینان از سلامتی آنها دستور عزیمت زندانی استرالیایی داده‌شدی گفتنی است که تبادل زندانی یک امر مرسوم و پذیرفته‌شده در عرف بین‌المللی است و به هیچ وجه ناقض استقلال قوه قضائیه نیست. در همه کشورها بعد از آن که مسیر قضایی به پایان رسیده و فرد به زندان محکوم شد، امکان تبادل او بر اساس منافع ملی ایجاد می‌شود. در کشور ما این امر با تصویب شورای عالی امنیت ملی میسر می‌شود. کشورهای دیگر هم روال خود را دارند.

سه ایرانی در برابر تنها یک خارجی آزاد شدند. -تبادل در فرودگاه تهران صورت گرفت. یعنی اول سه ایرانی آزاد و به تهران وارد شدند، بعداً زندانی استرالیایی از کشور خارج شد. -تبادل با یک هواپیمای اختصاصی استرالیایی انجام شد که ابتدا زندانیان ایرانی را به تهران منتقل کرد. اینجانب در لحظه انجام تبادل برای آخرین هماهنگی‌ها و نیز ایجاد اطمینان از به‌ثمر رسیدن یک سال تلاش همکارانم و صدها ساعت راز و نیاز سیاسی، در فرودگاه حضور پیدا کردم و افتخار

معاون سیاسی وزیر امور خارجه، توضیحاتی در مورد جزئیات تبادل زندانیان ایرانی و استرالیایی منتشر کرد. سیدعباس عراقچی در مطلبی نوشت: روز چهارشنبه ۵ آذر ۱۳۹۹ در نتیجه یک کارفرشه دیپلماتیک با دو کشور تایلند و استرالیا که بیش از یک سال به طول انجامید، سه زندانی ایرانی در تایلند با یک زندانی استرالیایی در تهران تبادل شدند. این تبادل در نوع خود منحصر به فرد می‌باشد چرا که:

- سه کشور در این تبادل دخیل بودند و یک تعامل سه‌جانبه صورت گرفت.

یک دیپلمات پیشین کشورمان:

سیاست بایدن درباره ایران متفاوت از اوباما خواهد بود

ایران را تهدیدی برای اسرائیل می‌دانند تلاش خواهند کرد که فعالیت‌های منطقه‌ای ایران را مهار کنند. وی افزود: برخی از افراد در تیم آقای ترامپ در اوایل که او به عنوان رئیس‌جمهور مسئولیت کاخ سفید را بر عهده گرفته بود به دنبال براندازی حکومت ایران بودند ولی به‌مرور متوجه شدند که این سیاست به نتیجه نخواهد رسید و در همین چهار چوب سیاست‌مهار ایران را در پیش گرفتند؛ آقای بایدن نیز تلاش خواهد کرد، تهران را به

یک کارشناس مسائل بین‌الملل، اظهار کرد: سیاست خارجی دولت بایدن در مورد ایران همانند ترامپ مبتنی بر به گفته آنها «مهار ایران» خواهد بود، گرچه روش‌های متفاوتی را در این زمینه اعمال خواهد کرد. سید جلال ساداتیان، در گفت‌وگو با ایسنا، در این ارتباط افزود: امنیت اسرائیل جزو اصول مهم سیاست خارجی آمریکا در دوره زمامداری هر رئیس‌جمهوری است و از آنجا که آنها تحرکات منطقه‌ای